

Ομόνοια: Η ιστορία της παλαιότερης αθηναϊκής πλατείας

Ο χώρος διαμορφώθηκε σε πλατεία το 1846 και αρχικά πήρε το όνομα Πλατεία Ανακτόρων και στη συνέχεια Πλατεία Όθωνος, προς τιμή του βασιλιά

Η πιο παλιά πλατεία της Αθήνας, από την οποία ξεκινούν ακτινωτά οι βασικές οδικές αρτηρίες της πόλης, Σταδίου, Αθηνάς, Πανεπιστημίου, 3ης Σεπτεμβρίου, Πειραιώς και Αγίου Κωνσταντίνου, καθώς και οι οδοί Κοτοπούλη και Δώρου, που έχουν πεζοδρομηθεί.

Σύμφωνα με το αρχικό πολεοδομικό σχέδιο της Αθήνας των Κλεάθη και Ζάουμπερτ (1834), ο χώρος προοριζόταν για την ανέγερση των Ανακτόρων.

Στη συνέχεια αποφασίστηκε η ανέγερση του Ναού του Σωτήρος, προκειμένου το έθνος να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του προς το Θείο για την απελευθέρωση. Ο έρανος, όμως, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα και το ποσό που συγκεντρώθηκε διατέθηκε για την ανέγερση του ναού της Μητροπόλεως.

Ο χώρος διαμορφώθηκε σε πλατεία το 1846 και αρχικά πήρε το όνομα Πλατεία Ανακτόρων και στη συνέχεια Πλατεία Όθωνος, προς τιμή του βασιλιά.

Αποτελούσε το βορειότερο άκρο της πόλης και το τέρμα του εξοχικού περιπάτου των Αθηναίων της εποχής.

Το 1862 μετονομάστηκε σε Πλατεία Ομονοίας, όταν στο χώρο αυτό συγκεντρώθηκαν και έδωσαν όρκο «ομονοίας» οι αρχηγοί των αντιπάλων πολιτικών μερίδων, οι οποίες είχαν προκαλέσει λόγω του δυναστικού αιματηρές ταραχές στη χώρα.

Η έξωση του Όθωνα

Ήταν απομεσήμερο της 14ης Οκτωβρίου, όταν πλήθος Αθηναίων συγκεντρώθηκε στην Πλατεία για να πανηγυρίσει την έξωση του Όθωνα.

Μετά τη δοξολογία, ο πρόεδρος της Προσωρινής Κυβερνήσεως Δημήτριος Βούλγαρης (γνωστός και ως Τζουμπές) απευθύνθηκε προς τους συγκεντρωμένους.

Ανάμεσα στα άλλα ακούστηκαν και τα εξής: «Ας ορκισθώμεν επί της Πλατείας ταύτης, της λαβούσης ήδη το ωραίον της «Ομονοίας» όνομα, και ας είπη έκαστος εξ ημών: Ορκίζομαι πίστιν εις την πατρίδα και υπακοήν εις τας εθνικάς αποφάσεις».

Κατά την περίοδο της βασιλείας του Γεωργίου Α΄ η πλατεία ευπρεπίστηκε και δενδροφυτεύτηκε. Στήθηκε και μια μαρμαρίνη εξέδρα, όπου κάθε Κυριακή παιάνιζε μια στρατιωτική μπάντα προς τέρψη των θαμώνων.

Η πλατεία με την πάροδο του χρόνου αποτέλεσε το κέντρο της κοσμικής κίνησης στην Αθήνα μέχρι το 1930, οπότε ανασκάφηκε το υπέδαφος της για να γίνει ο υπόγειος σταθμός του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου Πειραιώς – Αθηνών.

Έκτοτε άρχισε να αποκτά περισσότερο εμπορικό χαρακτήρα και να αποτελεί το πιο αναγνωρίσιμο σημείο της Αθήνας για τους κατοίκους της επαρχίας, που έρχονταν στην πρωτεύουσα.

Υπόγεια πλατεία

Στις 15 Οκτωβρίου 1954 άρχισε η διαρρύθμιση του υπόγειου χώρου, με την κατασκευή μιας υπόγειας πλατείας με τράπεζες, καταστήματα και ταχυδρομείο, αλλά και με τις πρώτες κυλιόμενες σκάλες.

Τα έργα ολοκληρώθηκαν το 1960 με τη διαμόρφωση της επιφάνειας της Πλατείας Ομονοίας σε τεχνητή λίμνη με συντριβάνια, στην οποία συχνά βουτούσαν οι φίλαθλοι, έπειτα από κάποια επιτυχία εθνικής ομάδας και οι οπαδοί του Παναθηναϊκού για τους θριάμβους της ομάδας τους.

Με την πάροδο του χρόνου, η Πλατεία Ομονοίας υπέστη και άλλες μεταμορφώσεις, λόγω του αυξανόμενου κυκλοφοριακού φόρτου στο κέντρο της Αθήνας.

Η τελευταία έγινε την περίοδο πριν από την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και προκάλεσε γενική κατακραυγή για το αισθητικό της αποτέλεσμα.

Σήμερα, η Ομόνοια έχει μετατραπεί ουσιαστικά σε οδικό κόμβο και δεν λειτουργεί πλέον ως πλατεία.